

Szczecin, dnia 21 marca 2016 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOPN-ON.6200.10.2016.AR

OBWIESZCZENIE

Działając na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.) informuję o możliwości zapoznania się z projektem zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie rezerwatu przyrody „Markowe Błota”. Przedmiotowy projekt stanowi załącznik do niniejszego obwieszczenia.

Uwagi i propozycje do treści projektu składać można w terminie **do dnia 27 kwietnia 2016 r.** pisemnie na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Teofila Firlika 20, 71-637 Szczecin, faxem na nr: 91 4305 201 lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres sekretariat.szczecin@rdos.gov.pl (z podaniem tytułu wiadomości – „WOPN-ON.6200.10.2016.AR”) bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262 z późn. zm.). Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Informuję jednocześnie, iż rozpatrzenie wszystkich wniesionych uwag i wniosków zawarte zostanie w treści uzasadnienia do zatwierdzonego zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, dlatego też nie będą udzielane żadne inne indywidualne odpowiedzi w formie pisemnej.

ZASTĘPCA REGIONALNEGO
DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
Regionalny Konserwator Przyrody
w Szczecinie
Silwina Jurzyk-Nordlow

Załącznik do obwieszczenia Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia marca 2016 r., znak: WOPN-ON.6200.10.2016.AR.

**Projekt zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2016 r.
w sprawie rezerwatu przyrody „Markowe Błota”**

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje.

§ 1. Rezerwat przyrody pod nazwą "Markowe Błota", zwany dalej rezerwatem, obejmuje obszar o łącznej powierzchni 93,98 ha, zlokalizowany na terenie gminy Barlinek, w powiecie myśliborskim, w województwie zachodniopomorskim.

§ 2.1. Numery działek ewidencyjnych wchodzących w skład rezerwatu wymienione zostały w załączniku nr 1 do zarządzenia.

2. Lokalizację rezerwatu określa mapa, stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia oraz tabela zawierająca przebieg granicy rezerwatu w postaci wykazu współrzędnych punktów jej załamania według układu współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 3. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie mozaiki ekosystemów leśnych oraz bagien z typową dla nich florą i fauną.

§ 4. Określa się dla rezerwatu:

- 1) rodzaj rezerwatu przyrody: leśny (L);
- 2) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
 - a) typ: fitocenotyczny (PFi),
 - b) podtyp: zbiorowisk leśnych (ln);
- 3) ze względu na główny typ ekosystemu:
 - a) typ: różnych ekosystemów (EE),
 - b) podtyp: lasów i torfowisk (It).

§ 5. Nadzór nad rezerwatem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia²⁾.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 926 i z 2015 r. poz. 1045.

²⁾ niniejsze zarządzenie poprzedzone było zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 stycznia 1994 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 16, poz. 116), zachowanym w mocy przez art. 64 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody, jednakże w związku z jej uchyceniem przez obecnie obowiązującą ustawę o ochronie przyrody (ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), ostatecznie utraciło moc z dniem jej wejścia w życie, czyli z dniem 1 maja 2004 r.

**Załącznik nr 1 do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2016 r.**

Dane dotyczące działek ewidencyjnych wchodzących w skład rezerwatu przyrody „Markowe Błota”.

Lp.	Podział geodezyjny ³⁾		Obręb ewidencyjny	Oznaczenie użytku	Gmina	Oddział leśny ⁴⁾	Właściciel działki/ zarządca
	Nr działki ewidencyjnej	Powierzchnia [ha]					
1.	357/2	16,73	Moczydło	Ls	Barlinek	357b, c, ~c	Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Barlinek
		3,42		N		357d, f	
2.	358/2	22,01		Ls		358b,c, ~c	
		7,99		Ls		411h, j, ~a (część ⁶⁾)	
3	411 (część ⁵⁾)	1,39		N		411k	
		20,65		Ls		412c, d (część ⁸⁾), ~a, ~b	
4.	412 (część ⁷⁾)	5,15		N		412g, h	
		6,92		Ls		413a, c, ~b, ~c (część ¹⁰⁾)	
5.	413/1 (część ⁹⁾)	6,94		N		413b	
		2,57		Ls		361i	
6.	361/1	0,21	N	361j			
		Suma:		93,98 ha			

³⁾ według ewidencji gruntów i budynków powiatu myśliborskiego – stan na dzień 1 lutego 2016 r.

⁴⁾ Nadleśnictwa Barlinek według Planu Urządzania Lasu na lata 2013-2022.

⁵⁾ według mapy w załączniku nr 2 do zarządzenia.

⁶⁾ o powierzchni 0,09 ha.

⁷⁾ według mapy w załączniku nr 2 do zarządzenia.

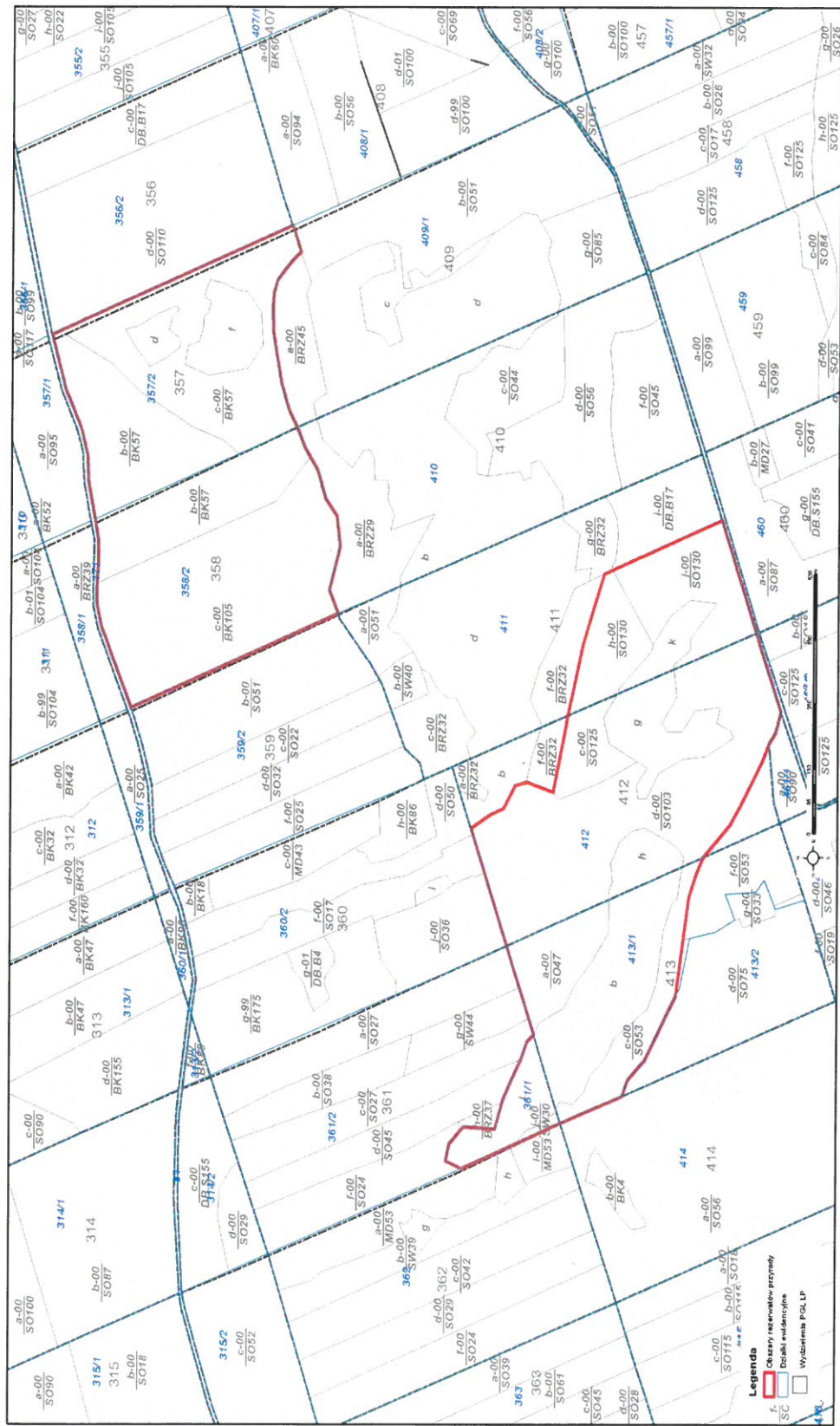
⁸⁾ wydzielenia leśnego o powierzchni 16,66 ha.

⁹⁾ według mapy w załączniku nr 2 do zarządzenia.

¹⁰⁾ o powierzchni 0,14 ha.

**Załącznik nr 2 do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2016 r.**

Granice rezerwatu przyrody „Markowe Błota”.

**Załącznik nr 3 do projektu zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 2016 r.**

Przebieg granicy rezerwatu przyrody „Markowe Błota” w postaci wykazu współrzędnych punktów załamania granic według układu współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992.

Lp	X	Y
1	247880,70	566748,76
2	247824,59	566730,58
3	247789,72	566702,25
4	247727,90	566693,79
5	247640,73	566720,12
6	247594,20	566698,11
7	247404,00	567199,53
8	247567,44	567272,14
9	247605,37	567281,86
10	247616,16	567282,75
11	247650,25	567283,01
12	247699,20	567279,86
13	247744,06	567280,41
14	247783,13	567288,30
15	247858,91	567304,14
16	247911,61	567306,87
17	247965,24	567322,13
18	248045,26	567361,77
19	248057,31	567365,02
20	248153,81	567395,24
21	248372,75	566812,30
22	248319,57	566792,24
23	248308,61	566806,29
24	248290,00	566825,34
25	248262,56	566849,42
26	248237,68	566857,88
27	248207,85	566860,50
28	248158,79	566858,87
29	248117,91	566851,03
30	248091,46	566845,78
31	248057,16	566838,36
32	248001,62	566818,97
33	247967,60	566799,58
34	247927,63	566780,95
35	247781,88	565765,50
36	247555,20	565681,34
37	247396,38	565620,81
38	247355,61	565633,33
39	247333,26	565648,50
40	247298,39	565664,50

Lp	X	Y
41	247201,63	565721,78
42	247169,36	565743,08
43	247104,21	565807,38
44	247071,78	565823,84
45	247022,92	565841,87
46	246939,10	565855,63
47	246824,40	565873,09
48	246693,79	565948,94
49	246655,65	565987,96
50	246622,50	566001,52
51	246568,48	566150,25
52	246477,03	566392,24
53	246492,45	566431,04
54	246526,65	566422,44
55	246561,10	566388,00
56	246557,05	566310,63
57	246615,84	566291,78
58	246661,09	566267,57
59	246696,89	566247,44
60	246732,84	566233,06
61	246746,73	566216,40
62	246925,41	566284,10
63	247162,45	566372,58
64	247189,87	566324,88
65	247202,09	566293,57
66	247248,24	566264,86
67	247254,65	566237,35
68	247254,91	566237,72
69	247234,97	566171,59
70	247388,97	566136,63
71	247534,87	566099,32
72	247673,92	566050,58
73	247682,06	566029,28

Uzasadnienie

Na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.), uznanie za rezerwat przyrody następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, które określa jego nazwę, położenie lub przebieg granicy i otulinę, jeżeli została wyznaczona, cele ochrony oraz rodzaj, typ i podtyp rezerwatu przyrody, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, po zasięgnięciu opinii regionalnej rady ochrony przyrody, może zwiększyć obszar rezerwatu przyrody, zmienić cele ochrony, a w razie bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczych, dla których rezerwat został powołany - zmniejszyć obszar rezerwatu przyrody albo zlikwidować rezerwat przyrody.

Rezerwat „Markowe Błota” utworzony został zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 stycznia 1994 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 16, poz. 116). Za cel ochrony uznano „zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagien z typową dla nich florą i fauną oraz drzewostanów bukowych i mieszanych”. Powierzchnia rezerwatu w momencie jego powołania i zgodnie z ww. zarządzeniem wynosiła 193,40 ha. W momencie tworzenia przedmiotowej formy, w granicach obiektu znajdowały się 3 tereny podmokłe o umownych nazwach „Bagno”, „Podkowa” i „Ogon”.

Walorami przemawiającymi za utworzeniem rezerwatu były obecne w jego granicach miejsca lęgowe około 50 chronionych gatunków ptaków, w tym bielika *Haliaeetus albicilla*, rybołowa *Pandion haliaetus*, błotniaka stawowego *Circus aeruginosus*, bociana czarnego *Ciconia nigra*, gągoła *Bucephala clangula*, puchacza *Bubo bubo*, kobuza *Falco subbuteo*, żurawia *Grus grus* oraz stanowiska roślin typowe dla torfowisk wysokich i przejściowych, w tym rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, wełnianki wąskolistnej *Eriophorum angustifolium*, torfowców *Sphagnum sp.* W ekosystemach leśnych odnotowano widłaka goździstego *Lycopodium clavatum*, lilię złotogłów *Lilium martagon* i naparstnicę purpurową *Digitalis purpurea*, natomiast najcenniejszymi roślinami wodnymi (w części zwanej „Ogonem”) były jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum* i pływacz zaniedbany *Utricularia australis*. Szczególnie korzystne warunki dla przeprowadzanie lęgów, wychowu młodych i żerowania ornitofauny znajdowały się w największej części mokradeł („Bagnie”).

Warunki hydrologiczno - glebowe w okresie poprzedzającym uznanie rezerwatu były ustabilizowane i na tej podstawie przewidywano możliwości zachowania celu ochrony obiektu.

Jednakże w okresie 20 lat istnienia rezerwatu nastąpiły radykalne zmiany poziomu wód gruntowych skutkujące obniżeniem lub całkowitym zanikiem otwartego lustra wody z terenów podmokłych i trwałym przekształceniem występujących tu siedlisk.

Już w 2005 r. w trakcie prac przeprowadzanych na potrzeby zatwierdzenia planu ochrony udokumentowano pierwsze zmiany powierzchni użytków podmokłych. Wówczas, ekosystemy podmokłe stanowiące śródtorfowe jeziora o zmiennym poziomie wody zajmowały już 0,21 ha, szuwały i traworośla (35,72 ha), łożowiska i zapusty brzożowe (26,67 ha), mszary torfowcowe (2,89 ha), a ekosystemy leśne 126,31 ha. Zapisy rozporządzenia Nr 41/2005 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Markowe Błota” (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 116, poz. 2510) nie przewidywały jakichkolwiek działań ochrony czynnej ukierunkowanych na przeciwdziałanie zmianom stosunków wodnych w rezerwacie i zarastaniu otwartych bagien zaroślami łożowymi. Działanie takie uznano za niemożliwe do wykonania, a samo wycinanie zarośli opisano jako nie zasadne wobec umiarkowanego tempa procesu, wysokich kosztów ewentualnego wycinania i niskich oczekiwanych efektów ekologicznych.

Zachodzące zmiany stosunków wodnych w rezerwacie były regularnie zgłaszane przez przedstawicieli Nadleśnictwa Barlinek.

W 2012 r. jedynym fragmentem, na którym potwierdzono obecność otwartego lustra wody był „Ogon” (Ziarnek K., 2014). Na najlepiej zachowanym torfowisku w wydzieleniach 412h, 413b położonym centralnie, otwarty mszar otoczony był młodym drzewostanem z dominacją brzoż omszonych *Betula pubescens* i brodawkowatych *Betula pendula*, ze znacznym udziałem sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* (około 20%). Dno tego lasu było mszarne (torfowce – w tym kończysty *Sphagnum fallax* i magellański *Sphagnum magellanicum*, wspólnie z płonikiem *Polytrichum commune*, miejscami z próchniczkiem błotnym *Aulacomnium palustre*), a w runie z niewielkim

pokryciem rosną: trzęślica modra, trzcina pospolita *Phragmites australis*, narecznica krótkoostna *Dryopteris carthusiana* i grzebieniasta *Dryopteris cristata*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* (często i na rozległych powierzchniach), wełnianka pochwowata *Eriophorum vaginatum*, wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris* (bardzo licznie) i siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*. Torfowisko otaczające niewielkie jezioro dystroficzne w zachodniej części rezerwatu to mszar torfowcowy z turzycą dzióbkowatą *Carex rostrata*, wełnianką pochwowatą i turzycą bagienną *Carex limosa*. W 2012 r. licznie rosły tu rosiczka okrągłolistna, narecznica grzebieniasta, turzycza nitkowata *Carex lasiocarpa*, żurawina błotna *Oxycoccus palustris*, wełnianka wąskolistna *Eriophorum angustifolium*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*. W jeziorzku obok rdestnicy pływającej *Potamogeton natans*, stwierdzono grążela żółtego *Nuphar lutea* i grzybienie białe *Nymphaea alba*. W północnej części tego torfowiska, oddalonej od jeziorzka dystroficznego, dawny mszar zarasta brzoza i sosną.

Obecnie, centralna część rezerwatu została całkowicie pozbawiona jakichkolwiek śladów obecności wody, a na brzegach zwiększył się udział brzozy i sosny, powodując nasilenie procesów transpiracyjnych, a tym samym odwadniania mokradeł. Przyczyny zachodzącego procesu nie zostały ostatecznie wyjaśnione i potwierdzone. Prawdopodobnie wynikają one z lokalizacji rezerwatu na lokalnym wododziale, co w konsekwencji powoduje brak dopływu wody zasilającej ten obszar. Drugą z przyczyn może być nieznany układ przedwojennego drenażu obszaru, który nadal częściowo funkcjonuje. Susza odnotowana w latach 2014-2015 jedynie pogłębiła ww. proces.

Skutkiem zaistniałych zmian jest bezpowrotna utrata wartości przyrodniczych dla których uznano ww. rezerwat na obszarze tzw. „Bagna”, gdzie dodatkowo najbardziej widoczne pozostały ślady pożaru z 2005 r. i obecnie rozwijają się zbiorowiska z trzęślicą modrą *Molinia caerulea*. Fakt ten potwierdzony został w październiku 2015 r. podczas wizji terenowej przedstawicieli Nadleśnictwa Barlinek, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, prof. dr hab. Janiny Jasnowskiej oraz prof. dr hab. Ludwika Lipnickiego. W trakcie przedmiotowej wizji stwierdzono także, iż pozostałe mokradła w rezerwacie nadal wykazują potencjał przyrodniczy, a ich zachowanie wymaga dokonania natychmiastowych zmian w obowiązującym planie ochrony poprzez uwzględnienie działań ochrony czynnej polegających na usunięciu z ich obszaru wszystkich drzew i krzewów. Ekosystemy leśne na siedliskach grądowych w oddziałach 357 i 358 także zachowały swoje walory od czasu uznania rezerwatu, a szczególnie starodrzew bukowy w wydzieleniu 358c.

Uwzględniając powyższe, niniejszym zarządzeniem zmniejszono powierzchnie rezerwatu z: „193,40 ha” na: „93,98 ha” (wyluczając obszar „Bagna” z przyległymi drzewostanami łągowymi w wieku poniżej 50 lat oraz drzewostanami sosnowymi niezgodnymi z zajmowanym siedliskiem) oraz zmodyfikowano (zmieniono) jego cel ochrony z: „zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych bagien z typową dla nich florą i fauną oraz drzewostanów bukowych i mieszanych” na: „zachowanie mozaiki ekosystemów leśnych oraz bagien z typową dla nich florą i fauną”.

Na podstawie pisma Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2015 r., znak DP-I.074.44.2015.PMI z wytycznymi pokontrolnymi do zarządzeń wydawanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, odnośnik dolny do § 1 uzupełniono o informację na temat informacji o utracie mocy prawnej aktu normatywnego uznającego rezerwat, tj. zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 stycznia 1994 w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 16, poz. 116). Przedmiotowy akt wydany został na podstawie art. 13 ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 25, poz. 180 z późn. zm.) i zachowany w mocy przez art. 64 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody, jednakże w związku z jej uchyceniem przez obecnie obowiązującą ustawę o ochronie przyrody (ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), ostatecznie utracił moc z dniem jej wejścia w życie, czyli z dniem 1 maja 2004 r.

Szczecin, dnia 2016 r.
Sporządził:

Wnioskujący:

Ocena skutków regulacji (OSR)
do projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
w sprawie rezerwatu przyrody „Markowe Błota”

1. Cel wprowadzenia zarządzenia

Celem wprowadzenia regulacji jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.).

2. Konsultacje społeczne

Projekt został poddany konsultacjom społecznym.

Lista uczestników konsultacji społecznych:

- 1) Nadleśnictwo Barlinek;
- 2) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie;
- 3) Urząd Miejski w Barlinku;
- 4) Starostwo Powiatowe w Myśliborzu;
- 5) Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego;
- 6) Regionalna Rada Ochrony Przyrody – opinia pozytywna z dnia 15 grudnia 2015 r.;
- 7) społeczeństwo – udział zagwarantowany poprzez wydanie obwieszczenia z dnia 31 marca 2016 r., znak: WOPN-ON.6200.10.2016.AR w sprawie możliwości zapoznania się z projektem oraz o możliwości i terminie wnoszenia do niego propozycji i uwag - podano do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w Szczecinie, wywieszenie na tablicy ogłoszeń RDOŚ oraz przesłanie do właściwych miejscowo: Nadleśnictwa Barlinek, RDLP w Szczecinie, Urzędu Miejskiego w Barlinku, Starostwa Powiatowego w Myśliborzu, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego z prośbą o jego wywieszenie na tablicach ogłoszeń przez okres 21 dni.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na wydatki budżetu Państwa.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Zarządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionów.

7. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w dyrektywach unijnych, dotyczy wyłącznie zmiany powierzchni, zmiany celu ochrony oraz aktualizacji danych krajowej formy ochrony przyrody uznanej w roku 1994.